

Diakendag, Zaterdag v/d 2de Week d/h Jaar, 20 januari 2018

Hoe beschrijven we onze identiteit? Doen we dat aan de hand van ons uiterlijk, de gegevens die in ons paspoort vermeld staan: onze foto, leeftijd, lengte, het geslacht – zolang dat tenminste nog in het paspoort vermeld staat? Want de Tweede Kamer heeft plannen om het laatste eruit te schrappen vanwege de gendertheorie. Of laat je je identiteit bepalen door je karaktereigenschappen, je afkomst, inkomen, sociale positie of prestige? We zien hoe mensen om ons heen en misschien ook wel wijzelf, minstens deels, onze identiteit door dit soort factoren laten bepalen.

Jezus' ware identiteit doorgronden, daar zien we in het Evangelie veel van Jezus' tijdgenoten mee worstelen: 'Wie is die Jezus eigenlijk?' En na Zijn dood en verrijzenis blijft die worsteling gedurende de hele kerkgeschiedenis. Jezus licht in de loop van het Evangelie beetje bij beetje tipjes van de sluier op die over Zijn identiteit heen ligt, totdat hij uiteindelijk zijn identiteit onthult als "de Weg, de Waarheid en het Leven" (Joh. 14,6) als Gods Zoon die mens is geworden en aan het kruis gestorven en verrezen om ons te verlossen van zonden en dood.

In het 3de hoofdstuk van het Evangelie volgens Marcus, waaruit het Evangelie van deze dag is genomen (Mc. 3,20-21) zien we hoe diverse groepen ieder op hun eigen wijze met de identiteit van Jezus omgaan. De grote menigte vraagt zich niet af wie Jezus is. Zij verheugt zich over de genezingen die Hij als geen ander verrichten kan en brengt haar zieken bij Hem. En hoewel Hij nog in Galilea is, waar Hij met Zijn prediking begint, er komen ook veel mensen uit andere streken naar Hem toe. Hij raakt al zeer gauw bekend.

Maar in Zijn goede naam en faam komt geleidelijk aan de klad. Merkwaardigerwijs het eerst van Zijn familie. Deze verneemt wat er aan de hand is, maar schaart zich niet onder Zijn aanhangers. Integendeel, de familie neemt klakkeloos aan dat Hij niet meer bij Zijn verstand is en identificeert Hem feitelijk als een gevaarlijke gek. Ze komt Hem derhalve ophalen, denkkelijk om Hem thuis op te sluiten. Nou, van je familie moet je het maar hebben.

In het gedeelte dat volgt op het Evangelie van vandaag is het een groep Schriftgeleerden uit Jeruzalem die Hem identificeert als een bezetene: omdat Beëlzebul, de naam van een of andere machtige duivel die er met de haren bij wordt gesleept, in Hem huist (3,22). Deze aanklacht wordt nog aangedikt door de bewering dat Hij zelfs door de vorst van de duivels, Satan, in staat zou zijn duivels bij anderen uit te drijven. Door Hem te identificeren als iemand die hoort bij het Rijk van de duisternis, proberen deze Schriftgeleerden enerzijds een verklaring te vinden voor het onloochenbare feit dat hij duivels weet uit te drijven, maar kunnen ze anderzijds tevens Zijn boodschap ontkrachten en onschadelijk maken. Hij zegt wel mooie dingen, geneest mensen en drijft duivels uit, maar pas op: dat kan hij feitelijk alleen maar doordat Hij met de duivel heult.

Jezus Zelf zal deze vorm van blasfemie (3,29) een zonde tegen de Heilige Geest noemen. Voor het aan de duivel toeschrijven van de kracht van de Heilige Geest Die door Jezus werkt bestaat, zo zegt Jezus, in eeuwigheid geen vergiffenis. Op veel plaatsen in het Evangelie en gedurende de hele kerkgeschiedenis wordt de identiteit

van Jezus bediscussieerd en Zijn ware identiteit in twijfel getrokken. Ook wij moeten in onze tijd helaas constateren dat Zijn ware identiteit slechts door weinigen wordt gekend of erkend.

Aan het einde van dit hoofdstuk laat dan Zijn familie Hem waarschuwen dat zij buiten staan en met Hem willen spreken, zoals gezegd om Hem mee te nemen en op te sluiten (3,31). Maar dan komen Jezus' beroemde woorden: "... mijn broeder, mijn zuster en mijn moeder zijn zij, die de wil van God volbrengen" (3,35). In een land en een cultuur waar biologische familiebetrekkingen fundamenteel zijn en centraal staan, identificeert Jezus die mensen als Zijn familie, die – evenals Hijzelf – Gods wil tot de hunne maken. Hij identificeert niet Zijn biologische familie als de familie waartoe Hij behoort, maar Zijn geestelijke familie. Hier draait Jezus de rollen om: het gaat dan ineens niet meer over *Zijn* identiteit, maar om die van *ons*.

Dit hoofdstuk uit het Marcus-Evangelie gaat over de identiteit van Jezus én die van ons. En hoezeer de overheid, de politie of de douane allerlei uiterlijke kenmerken ook van belang achten om ons te identificeren, onze diepste identiteit wordt bepaald door de identiteit van Jezus. Als gedoopte mensen heten we dan ook naar Hem christenen: het doopsel is het begin, het vormsel de bevestiging van onze identiteit en de Eucharistie is er de voeding voor. Want deze sacramenten maken ons gelijkvormig aan Christus. Iets van Zijn identiteit wordt de onze: we worden kinderen van God, familie (broeders en zusters) van Jezus, de mens geworden Zoon van God, mensen in wie Gods wil realiteit wordt, evenals bij Jezus Zelf.

Nog intenser wordt deze identiteit, geworteld in die van Christus, door het sacrament van de wijding. Diakens ontlelen hun eigen identiteit aan die van Jezus, doordat zij op sacramentele wijze Zijn liefdevolle dienstbaarheid present stellen. En tot de aanwezige priesters, die nu mogelijk met hun aandacht zijn afgedwaald en denken 'het gaat vandaag over diakens, dus die moeten maar zien dat ze opletten en wakker blijven,' zou ik willen zeggen: ook en in het bijzonder de priesters ontlelen hun diepste identiteit aan Christus, die zij in Persoon vertegenwoordigen. Zowel bij priesters als diakens betreft dit hun identiteit op zijnsniveau.

Er bestaat een zekere tendens onder christenen hun christelijke identiteit niet of hooguit schuchter te laten gelden, geïntimideerd als zij zijn door de seculiere samenleving, die niet zelden op tamelijk agressieve wijze elke verwijzing naar een christelijke identiteit achter de voordeur wil houden of liefst achter het behang plakken. Ook in het huidige West-Europa, dat de christelijke wortels van zijn identiteit ontkent. Laten we echter fier uitkomen voor onze identiteit als christen, diaken of priester, die geworteld is in de identiteit van Christus, de Verlosser en het Licht der wereld. Amen.